

1. Referentie

Referentie	Bouverne-De Bie, M., Wildemeersch, D., Claeys, A., Schillemans, L. & Vanduffel, K. (2002). <i>Onderzoeksrapport Lokaal jeugdbeleid in ontwikkeling</i> . Onuitgegeven onderzoeksrapport, UGent & K.U.Leuven.
Taal	Nederlands
ISBN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Het onderzoek 'Lokaal Jeugdbeleid in ontwikkeling' werd van november 1999 tot eind juni 2002 in opdracht van de Vlaamse Overheid uitgevoerd door de Universiteiten van Leuven en Gent onder promotorschap van Prof. Dr. Danny Wildemeersch (K.U.Leuven) en Prof. Dr. Maria Bouverne-De Bie (UGent). Het onderzoek werd van heel nabij opgevolgd door een onderzoeksgroep waarin de Afdeling Jeugd en Sport, de VVJ en Kind en Samenleving betrokken waren. Het onderzoek werd eveneens begeleid door een ruime stuurgroep.

Het doel van het onderzoek was het onderzoeken van de elementen die bijdragen aan de kwaliteit van het lokaal jeugd(werk)beleid en daarnaast ook het systematiseren van knelpunten en vragen die leven in de lokale praktijk. Naast het verdiepen van theoretische inzichten, beoogde het onderzoek ook beleids- als praktijkrelevant te zijn. Er werd uitdrukkelijk voor gekozen om het verhaal van de lokale praktijk zoveel mogelijk in al zijn facetten naar boven te laten komen.

In het onderzoek werd vertrokken vanuit 3 centrale concepten: 'communicatieve planning', 'participatie van kinderen en jongeren' en een 'geïntegreerd beleid'. In een eerste fase werden, op basis van literatuurstudie en vanuit het decreet op het lokaal jeugdwerkbeleid, indicatoren ontwikkeld voor de kwaliteit van lokale jeugdwerkbeleidsplanning. In een tweede fase gebeurde een sterkte-zwakke analyse via een doorlichting van de jeugdwerkbeleidsplannen. In een derde fase werden in vier gemeenten case-studies uitgevoerd via gesprekken met leden van de stuurgroepen jeugdwerkbeleidsplanning en werden suggesties voor beleidsverbetering geformuleerd.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Vrije tijd
Trefwoord(en)	Communicatieve planning, geïntegreerd jeugdbeleid, indicatoren, jeugdconsulenten, jeugdwerk jeugdwerkbeleid,, jeugdwerkbeleidsplannen, lokaal jeugdbeleid, participatie

4. Onderzoeker

Oprachtgever	De Vlaamse Overheid.
Onderzoeker(s)	Prof. Dr. Danny Wildemeersch, Prof. Dr. Maria Bouverne-De Bie, Anja Claeys, Katrijn Vanduffel & Leen Schillemans. Centrum voor sociale en beroepsagogiek Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen K.U.Leuven Vesaliusstraat 2 3000 Leuven Tel: 016/ 32 62 05 Fax : 016/ 32 62 11 marc.vlecken@ped.kuleuven.ac.be http://www.psy.kuleuven.ac.be/csbp/ Vakgroep Sociale Aagogiek

Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen UGent Henri Dunantlaan 2 9000 Gent Tel: 09/ 264 62 81 Fax: 09/ 264 64 93 http://www.agogiek-rug.org/
--

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Welke elementen dragen bij aan de kwaliteit van de lokale jeugd(werk)beleidsplanning en wat zijn de voornaamste knelpunten?
Hypothesen	<p>Er werden indicatoren ontwikkeld om de concrete beleidsvoering te toetsen aan de uitgangspunten vervat in het decreet inzake lokaal jeugdbeleid van 1993.</p> <p>In het onderzoek werd vertrokken vanuit 3 centrale concepten: 'communicatieve planning', 'participatie van kinderen en jongeren' en een 'geïntegreerd beleid'.</p> <p>Communicatieve planning is richtinggevend voor de jeugdwerkbeleidsplanning sinds het decreet van 1993 op lokaal jeugdwerkbeleid en houdt in dat beleid tot stand komt door doelgericht te plannen via samenwerking en dialoog tussen alle betrokkenen. Verschillende deelprocessen worden hierbij belicht: de planning of het taakproces, het communicatieaspect en het gemeenschappelijk leer- of groeiproces van alle betrokkenen. Ook kinderen en jongeren worden hierbij beschouwd als competente burgers. Er wordt van uitgegaan dat de ervaringen van alle kinderen en jongeren voor onze huidige en toekomstige samenleving van belang zijn, rekening houdend met de vaststelling dat kinderen en jongeren op verschillende manieren, leven, samenleven en participeren. Participatie is van hieruit een beweging naar en vanuit kinderen en jongeren: vertrekkende vanuit de diversiteit zoveel mogelijk streven die diversiteit tot zijn recht te laten komen. Het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van een beleid is aldus een gemeenschappelijk proces dat het 'aanbodgerichte' (voor elke vraag van kinderen en jongeren zou een aangepast aanbod geformuleerd moeten worden) overstijgt. Centraal staat evenwel de reflectie en dialoog met alle betrokkenen. Het gaat over een (individueel en collectief) leer- en ontwikkelingsproces waar het jeugdwerk (en ook andere actoren als beleid, diensten en voorzieningen ...) een belangrijke rol in speelt. Jeugdwerk is een van de kanalen waarlangs jeugdigen elkaar ontmoeten en met de diversiteit in de samenleving leren omgaan. Van hieruit wordt ook uitdrukkelijk de link gelegd met een breder jeugdbeleid.</p>

6. Methode

Onderzoeksmethode	<p>Schriftelijke enquête in vier fasen, case studies, ontwikkeling van indicatoren.</p> <p>In een eerste fase werden, op basis van literatuurstudie en vanuit het decreet op het lokaal jeugdwerkbeleid, indicatoren ontwikkeld voor de kwaliteit van lokale jeugdwerkbeleidsplanning. Er werd expliciet gekozen voor indicatoren die betrekking hebben op de manier waarop jeugdwerkbeleid tot stand komt (via communicatieve planning en participatie van kinderen en jongeren) eerder dan indicatoren die verwijzen naar een concrete output van de planning, om zo lokale processen, dynamieken en discussies tot hun recht te laten komen. De indicatoren werden opgesteld in de vorm van een vragenlijst met een dubbele functie: onderzoeksinstrument enerzijds (via de vragenlijst relevante data bekomen mbt de stand van zaken, knelpunten, discussies en ontwikkelingen in lokaal jeugd(werk)beleid) en reflectie-instrument anderzijds (leidraad voor de gemeenten zelf).</p> <p>In een tweede fase gebeurde een sterkte-zwakke analyse via een doorlichting van de jeugdwerkbeleidsplannen: de vragenlijst met indicatoren werd naar alle Vlaamse Gemeenten opgestuurd in vier fasen (fase 1: voorbereiding van het planningsproces: samenstelling stuurgroep en evaluatie van het vorige plan; fase 2: gegevensverzameling en formulering van besluiten en doelstellingen; fase 3: terugkoppeling, adviezen en goedkeuring; fase 4: uitvoering van de planning). Voor elke fase werd een verschillende respons vastgesteld (respectievelijk 60, 40, 36 en 31%).</p> <p>In een derde fase werden in vier gemeenten case-studies uitgevoerd via gesprekken</p>
-------------------	--

	met leden van de stuurgroepen jeugdwerkbeleidsplanning en werden suggesties voor beleidsverbetering geformuleerd.
Onderzochte groep	- Schriftelijke enquête: 308 Vlaamse gemeenten - Case-studies: 4 gemeenten
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Participatie van kinderen en jongeren	<p>Uit het onderzoek blijkt dat de betrokkenheid van kinderen en jongeren bij de stuurgroep, bij de evaluatie van het vorige jeugdwerkbeleidsplan en bij de terugkoppeling niet als prioritair wordt aanzien. Kinderen en jongeren worden vooral betrokken in het kader van de gegevensverzameling en dit vooral via bevestigingen. Bij deze bevestigingen worden enkele knelpunten aangegeven, bijvoorbeeld met betrekking tot de keuze, het ontwerp en de afname van de bevestiging, het bekomen van relevante informatie en de (zinvolle) verwerking van de bekomen gegevens. Bepaalde jeugdigen worden met de bevestigingen niet bereikt, bijvoorbeeld + 16- of 18-jarigen, werkende jongeren, kleine kinderen, ...</p> <p>Vanuit de ervaren moeilijkheden bij de bevestigingen verruimen sommige respondenten het participatiebegrip naar een grotere aandacht voor verschillende ervaringen en reacties van kinderen en jongeren op verschillende momenten en manieren. Hoe dat gebeurt of moet gebeuren wordt evenwel weinig concreet gemaakt.</p> <p>Er blijkt in de jeugdwerkbeleidsplannen ook weinig objectieve en subjectieve informatie te zijn over de participatie van kinderen en jongeren aan het aanbod. Er wordt meestal wel een overzicht opgenomen van het bestaande aanbod, maar er is minder informatie over de doelgroep (wie wil men met het aanbod bereiken ?) en over het profiel (wie bereikt men effectief ?) van de gebruikers. Er is over het algemeen weinig zicht op de diversiteit van kinderen en jongeren die van het aanbod al dan niet gebruik maken, er is ook weinig informatie over de redenen voor (niet) deelname. Over zelf-georganiseerde activiteiten van jeugdigen of vragen van jeugdigen om ondersteuning bij deze activiteiten wordt in de jeugdwerkbeleidsplannen weinig vermeld.</p> <p>Bij de vraag naar de pedagogische uitgangspunten van waaruit in de jeugdwerkbeleidsplannen wordt vertrokken kunnen we verschillende visies onderscheiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ' jeugdwerk als verwerkelijking van kinderrechten' = jeugdwerk als vorm van maatschappelijke dienstverlening gericht op de ondersteuning van de participatiemogelijkheden van kinderen en jongeren aan de samenleving; - jeugdwerk als ontwikkelingsruimte' = jeugdwerk als ondersteuning van de experimenteermogelijkheid voor jeugdigen om hun identiteit te ontwikkelen; - ' jeugdwerk als ontspanning' = jeugdwerk als ondersteuning van de mogelijkheid tot spel en (gezonde) ontspanning in de vrije tijd; - ' jeugdwerk als maatschappelijk engagement' = jeugdwerk als ondersteuning van jeugdigen om zich te organiseren en hun stem te laten horen. <p>Deze visies worden evenwel doorgaans vrij vaag omschreven. Een expliciete pedagogische analyse ontbreekt in de meeste jeugdwerkbeleidsplannen.</p> <p>Kennisverwerking met betrekking tot jeugdigen gebeurt vooral binnen het sociaal-culturele domein. Objectieve gegevens worden bijvoorbeeld vooral verzameld over ' demografische gegevens' vrije tijd' , ' leefbaarheid' en ' leren' . Ervaringen kinderen en jongeren zelf worden vooral over ' vrije tijd' en ' leefbaarheid' verzameld. Thema's als ' arbeid' , ' gezin' , of ' wonen' komen in jeugdwerkbeleidsplannen marginaal aan bod.</p> <p>Een laatste algemene vaststelling is dat wordt aangegeven dat bepaalde groepen kinderen en jongeren niet of weinig worden bereikt, niet alleen bij de gegevensverzameling, maar bijvoorbeeld ook in de fase van de terugkoppeling of evaluatie van het vorige jeugdwerkbeleidsplan. De ' nietgeorganiseerde' jeugd wordt hierbij aangeduid als de grootste ' onbereikbare' , over inspanningen die al dan niet worden gedaan voor het bereiken van ' speciale groepen' is evenwel grote onduidelijkheid.</p>
Communicatieve planning	De respondenten formuleren zowel bedenkingen als voordelen bij het opmaken van een jeugdwerkbeleidsplan. Aan de ene kant is het jeugdwerkbeleidsplan een reëel werkinstrument voor reflectie met alle betrokkenen over de kwaliteit van het

	<p>jeugdwerkbeleid. Het jeugdwerkbeleidsplan draagt dan bij aan de kwaliteit van jeugdwerk / jeugdbeleid in de gemeente: er is meer visie, planmatigheid, betrokkenheid, creativiteit, continuïteit, transparantie, afstemming en samenwerking. Aan de andere kant is het jeugdwerkbeleidsplan een starre papieren realiteit die afsteekt tegen de dynamiek van het lokale jeugdwerk. Jeugdwerkbeleidsplanning vraagt een grote tijdsinvestering die, zeker voor kleine gemeenten, zwaar doorweegt.</p> <p>De jeugdconsulent speelt vaak een centrale rol in het planningsgebeuren. De ervaring en deskundigheid van de jeugdconsulent worden vooral benadrukt waar het gaat over de techniciteit van het plan (hij of zij is vaardig in het verzamelen, verwerken en interpreteren van gegevens, het formuleren van doelstellingen en redactietaken, ...). Anderzijds wordt aangegeven dat de jeugdconsulent er vaak alleen voor staat in de gemeente en wordt het tekort aan tijd (bvb. voor combinatieambtenaren) en ondersteuning vermeld.</p> <p>Ook jeugdwerkers zijn niet altijd even goed op de hoogte van het planningsgebeuren. Zij worden wel aangeduid als prioritaire partner bij de samenstelling van de stuurgroep, bij de gegevensverzameling en terugkoppeling, maar vaak betreft het dezelfde mensen die in de stuurgroep of in de jeugdraad actief zijn. Mede in het licht van de vaststelling dat er weinig kanalen zijn waarmee het jeugdwerk en het beleid de permanente communicatie met jeugdigen kunnen voeren, bestaat het gevaar dat de planning een aangelegenheid wordt van een beperkte groep.</p> <p>Uit het onderzoek blijkt ook dat de jeugdwerkbeleidsplanning bij veel respondenten een vrij 'harmonieuze' aangelegenheid is: er zijn weinig explicite discussies in de stuurgroep of deze worden alleszins niet in de jeugdwerkbeleidsplannen opgenomen. Hierdoor komt de gezamenlijke reflectie over de diverse facetten van een jeugd(werk)beleid voor alle kinderen en jongeren alleszins niet in de jeugdwerkbeleidsplannen tot uitdrukking.</p>
Geïntegreerd beleid	<p>In de jeugdwerkbeleidsplannen vinden we aanzetten tot de uitwerking van een ruimer jeugdbeleid. Dit is evenwel bij veel respondenten nog geen realiteit. Zo blijkt uit de vaststelling dat de kennisverwerving met betrekking tot jeugdigen vooral gebeurt binnen het sociaal-culturele domein.</p> <p>Ook de aangegeven betrokken actoren bij het proces van jeugdwerkbeleidsplanning zijn vaak socio-culturele organisaties. De samenwerking met deze actoren gebeurt vooral als het gaat over de afstemming van het aanbod. Er is meer informatie over de samenwerking tussen het jeugdwerk en andere diensten en voorzieningen voor volwassenen op het gebied van cultuur en vrije tijd (bvb. bibliotheek, culturele centra, sportinfrastructuur, ...) dan over de samenwerking tussen het jeugdwerk en andere diensten en voorzieningen voor kinderen en jongeren op het gebied van jeugdhulpverlening en welzijnswerk (bvb. OCMW, Centra voor leerlingenbegeleiding, scholen, buitenschoolse kinderopvang).</p> <p>We kunnen verschillende uitbreidingen in de uitbouw van een breder jeugdbeleid onderscheiden. Deze sluiten elkaar niet uit maar kunnen in één gemeente gelijktijdig plaats vinden. Een eerste uitbreiding betreft alles in het kader van 'vrije tijd' Cultuur en sport staan hierbij centraal. Een tweede uitbreiding behelst alles in het kader van 'leefbaarheid' (in 'enge' zin mobiliteit, verkeersveiligheid en milieu, in bredere ook ruimte, samenleven, ...). Ten derde komt ook het 'sociale' in de context van toegankelijkheid aan bod, bvb. via overleg met OCMW's of in het kader van het SIF-beleidsplan. Tenslotte is er een uitbreiding in het kader van 'preventie' waarbij bvb. de samenwerking met de politie wordt vermeld. De keuze voor de uitbreiding naar verschillende terreinen en welke partners hierbij worden aangesproken hangt wellicht samen met de pedagogische visie die gehanteerd wordt: de visie op de taakstelling van het jeugdwerk en jeugdbeleid en de visie op kinderen en jongeren.</p>

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Claeys, A. (2001). Jongeren en participatie, onderzoek lokaal jeugdbeleid in ontwikkeling. *Welwijs*, 12, 27-32.

Claeys, A., Schillemans, L. & Van Duffel, K. (2001). Een beleid voor alle jongeren. Onderzoek lokaal jeugdbeleid. *Krax 1*, (1), 29-32.

Schillemans, L., Claeys, A. & De Bie, M. (2003). Wat heet geïntegreerd? Een onderzoek naar de lokale jeugdwerkbeleidsplannen. *Krax 2*, (4), 11-15.

Schillemans, L. & De Bie, M. (2004). *Chances of local youth participation. Flemish experiences*. Onuitgegeven onderzoeksrapport, Raad van Europa.

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

Het doel van het onderzoek was het onderzoeken van de elementen die bijdragen aan de kwaliteit van het lokaal jeugd(werk)beleid en daarnaast ook het systematiseren van knelpunten en vragen die leven in de lokale praktijk. Naast het verdiepen van theoretische inzichten, beoogde het onderzoek ook beleids- als praktijkrelevant te zijn. Er werd uitdrukkelijk voor gekozen om het verhaal van de lokale praktijk zoveel mogelijk in al zijn facetten naar boven te laten komen.

In het onderzoek werd vertrokken vanuit 3 centrale concepten: 'communicatieve planning', 'participatie van kinderen en jongeren' en een 'geïntegreerd beleid'.

Communicatieve planning is richtinggevend voor de jeugdwerkbeleidsplanning sinds het decreet van 1993 op lokaal jeugdwerkbeleid en houdt in dat beleid tot stand komt door doelgericht te plannen via samenwerking en dialoog tussen alle betrokkenen. Verschillende deelprocessen worden hierbij belicht: de planning of het taakproces, het communicatieaspect en het gemeenschappelijk leer- of groeiproces van alle betrokkenen. Ook kinderen en jongeren worden hierbij beschouwd als competente burgers. Er wordt van uitgegaan dat de ervaringen van alle kinderen en jongeren voor onze huidige en toekomstige samenleving van belang zijn, rekening houdend met de vaststelling dat kinderen en jongeren op verschillende manieren, leven, samenleven en participeren. Participatie is van hieruit een beweging naar en vanuit kinderen en jongeren: vertrekkende vanuit de diversiteit zoveel mogelijk streven die diversiteit tot zijn recht te laten komen. Het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van een beleid is aldus een gemeenschappelijk proces dat het 'aanbodgerichte' (voor elke vraag van kinderen en jongeren zou een aangepast aanbod geformuleerd moeten worden) overstijgt. Centraal staat evenwel de reflectie en dialoog met alle betrokkenen. Het gaat over een (individueel en collectief) leer- en ontwikkelingsproces waar het jeugdwerk (en ook andere actoren als beleid, diensten en voorzieningen ...) een belangrijke rol in speelt. Jeugdwerk is een van de kanalen waarlangs jeugdigen elkaar ontmoeten en met de diversiteit in de samenleving leren omgaan. Van hieruit wordt ook uitdrukkelijk de link gelegd met een breder jeugdbeleid.

In een eerste fase werden, op basis van literatuurstudie en vanuit het decreet op het lokaal jeugdwerkbeleid, indicatoren ontwikkeld voor de kwaliteit van lokale jeugdwerkbeleidsplanning. In een tweede fase gebeurde een sterke-zwakke analyse via een doorlichting van de jeugdwerkbeleidsplannen. In een derde fase werden in vier gemeenten case-studies uitgevoerd via gesprekken met leden van de stuurgroepen jeugdwerkbeleidsplanning en werden suggesties voor beleidsverbetering geformuleerd.

Uit het onderzoek blijkt dat de betrokkenheid van kinderen en jongeren bij de stuurgroep, bij de evaluatie van het vorige jeugdwerkbeleidsplan en bij de terugkoppeling niet als prioritair wordt aanzien.

Er is weinig expliciete pedagogische analyse aanwezig.

Kennisverwerking met betrekking tot jeugdigen gebeurt vooral binnen het sociaal-culturele domein.

Een laatste algemene vaststelling is dat wordt aangegeven dat bepaalde groepen kinderen en jongeren niet of weinig worden bereikt, niet alleen bij de gegevensverzameling, maar bijvoorbeeld ook in de fase van de terugkoppeling of evaluatie van het vorige jeugdwerkbeleidsplan: de 'nietgeorganiseerde' jeugd.

De respondenten formuleren zowel bedenkingen als voordelen bij het opmaken van een jeugdwerkbeleidsplan. Aan de ene kant is het jeugdwerkbeleidsplan een reëel werkinstrument voor reflectie met alle betrokkenen over de kwaliteit van het jeugdwerkbeleid. Aan de andere kant is het jeugdwerkbeleidsplan een starre papieren realiteit die afsteekt tegen de dynamiek van het lokale jeugdwerk. Jeugdwerkbeleidsplanning vraagt een grote tijdsinvestering die, zeker voor kleine gemeenten, zwaar doorweegt.

De jeugdconsulent speelt vaak een centrale rol in het planningsgebeuren. Anderzijds wordt aangegeven dat de jeugdconsulent er vaak alleen voor staat in de gemeente en wordt het tekort aan tijd (bv. voor

combinatieambtenaren) en ondersteuning vermeld. Ook jeugdwerkers zijn niet altijd even goed op de hoogte van het planningsgebeuren. Er bestaat het gevaar dat de planning een aangelegenheid wordt van een beperkte groep.

Uit het onderzoek blijkt ook dat de jeugdwerkbeleidsplanning bij veel respondenten een vrij 'harmonieuze' aangelegenheid is: er zijn weinig expliciete discussies in de stuurgroep of deze worden alleszins niet in de jeugdwerkbeleidsplannen opgenomen. Hierdoor komt de gezamenlijke reflectie over de diverse facetten van een jeugd(werk)beleid voor alle kinderen en jongeren alleszins niet in de jeugdwerkbeleidsplannen tot uitdrukking.

In de jeugdwerkbeleidsplannen vinden we aanzetten tot de uitwerking van een ruimer jeugdbeleid. Dit is evenwel bij veel respondenten nog geen realiteit. Zo blijkt uit de vaststelling dat de kennisverwerving met betrekking tot jeugdigen vooral gebeurt binnen het sociaal-culturele domein.

Ook de aangegeven betrokken actoren bij het proces van jeugdwerkbeleidsplanning zijn vaak socio-culturele organisaties. De samenwerking met deze actoren gebeurt vooral als het gaat over de afstemming van het aanbod.

We kunnen verschillende uitbreidingen in de uitbouw van een breder jeugdbeleid onderscheiden. Deze sluiten elkaar niet uit maar kunnen in één gemeente gelijktijdig plaats vinden. Een eerste uitbreiding betreft alles in het kader van 'vrije tijd'. Een tweede uitbreiding behelst alles in het kader van 'leefbaarheid'. Ten derde komt ook het 'sociale' in de context van toegankelijkheid aan bod, tenslotte is er een uitbreiding in het kader van 'preventie'.

Tot slot formuleren de onderzoekers enkele aanbevelingen. De vraag naar de pedagogische opdracht van het jeugdwerk houdt reflectie in over de vraag welke kinderen en jongeren (moeten) aangesproken worden en waarover het jeugdwerk activiteiten moet ontwikkelen. Deze reflectie moet gebeuren in dialoog met kinderen en jongeren en ook met andere actoren die betrokken zijn bij de tot standkoming en uitvoering van een jeugdbeleid. Gemeenten vragen enerzijds ondersteuning bij het verzamelen van zinvolle gegevens. Er is hierbij nood aan een minder 'aanbodsgerichte' en een meer 'reflexieve' benadering van participatie waarin bvb. ook observatiegegevens, ervaringsgegevens, kennis van morfologie en vrijetijdsbestedingspatronen van kinderen en jongeren een plaats kunnen hebben.

De vraag naar de rol die de jeugdconsulent heeft of kan hebben in het expliciet maken van die 'pedagogische analyse' moet worden uitgediept.

Er wordt in het onderzoek gepleit voor meer aandacht voor de 'forumfunctie' van het jeugdwerk en aldus voor meer aandacht voor verschillende ervaringen en reacties van kinderen en jongeren op verschillende momenten en manieren.